Liikenne- ja viestintävirasto
Transport- och kommunikationsverket

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Päiväys/Datum
08.09.2023
Dnro/Dnr
TRAFICOM/381403/03.03.01/2023
Viite/Referens
U 17/2023 vp

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (perävaunuilla varustettujen raskaiden hyötyajoneuvojen hiilidioksidipäästöluokat)

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Euroopan komissio esittää Euroopan unionin tiemaksulainsäädäntöön muutosta koskien raskaan tavaraliikenteen ajoneuvoyhdistelmiä. Esityksen mukaan energiatehokkaampia perävaunuja käyttäviltä ajoneuvoyhdistelmiltä voitaisiin periä alempia tiemaksuja. Esityksen yleisenä tavoitteena on vähentää raskaan liikenteen hiilidioksidipäästöjä.

Suomessa ei ole tiemaksulainsäädäntöä. Näin ollen vaikutukset Suomen raskaaseen liikenteeseen olisivat lähinnä välillisiä. Kansainvälisessä liikenteessä olevat vakiopuoliperävaunut saisivat pienemmät tiemaksut, jos niissä olisi pienemmät päästöt. Tämä edistäisi näiden perävaunujen lisääntymistä myös Suomen liikenteessä.

Perävaunu itsessään ei tuota päästöjä, vaan kyse on siitä, mitkä ovat perävaunun ajovastukset ja vaikutus vetoauton päästöihin. Nämä päästövaikutukset määritellään VECTO-simulointityökalulla. Päästöihin vaikuttaa käytännössä kolme asiaa: ilmanvastus, renkaiden vierinvastus ja omamassa. Samaa päästövähennystä edistetään komission esityksellä, missä perävaunuvalmistajien edellytetään laskevan uusien perävaunujen päästöjä merkittävästi huomattavien sakkomaksujen uhalla. Perävaunujen päästöjen liittäminen mukaan tiemaksuihin lisää oletettavasti pienipäästöisten perävaunujen kysyntää, vaikka niiden hinta on korkeampi.

Perävaunun päästöjen määrittely koskee ainoastaan laatikon mallisia perävaunuja jotka täyttävät yleisesti EU:n alueella sallitut mitat ja massat. Näiden perävaunujen osuus on hyvin pieni kansallisessa liikenteessä Suomessa. Suurin osa umpiperävaunuista on Suomessa yli 4 m korkeita tai yli 3-akselisia, jolloin niille ei määritetä päästöjä VECTO:lla.

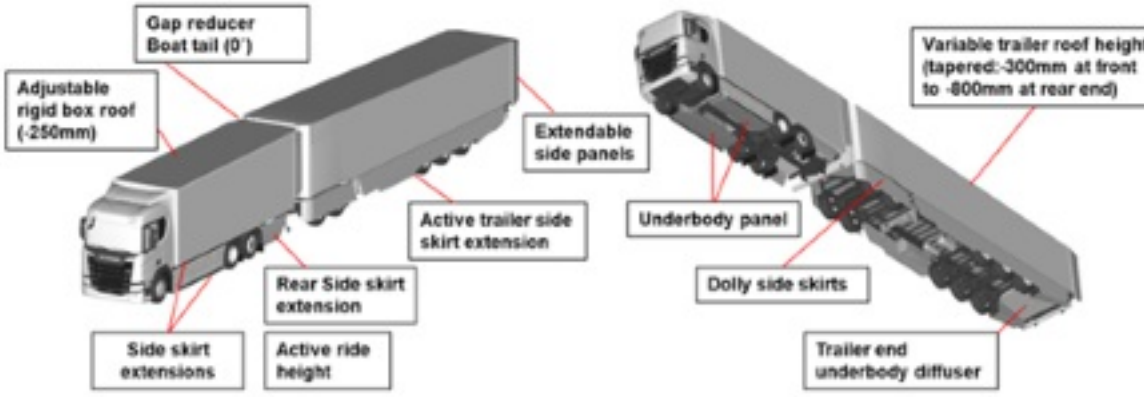

Kuva: Esimerkki miten perävaunujen päästöjä vähennetään erilaisilla ilmanvastusta parantavilla toimilla (lähde Aeroflex project).

Traficom näkee esityksen tavoitteen päästöjen vähentämisestä kannatettavana.

Pienipäästöisten perävaunujen liikenteen edistämisessä pitää kuitenkin huomioida toimenpiteiden vaikutukset talviliikenteeseen. Kevyemmin rullaavien renkaiden voimakas edistäminen ei saa heikentää kohtuuttomasti renkaiden talvipitoa. Lainsäädännön ei tulisi edellyttää perävaunuihin spoilereita, jotka eivät toimi talviolosuhteissa. Perävaunujen päästöissä tulisi huomioida kuormatilaratkaisut, jotka mahdollistavat tehokkaat 2-tasolastaukset ja muut vastaavat toimenpiteet, joilla kasvatetaan hyötykuormia ja pienennetään päästöjä tonnikilometrille.

Esityksen vaikutukset Traficomin viranomaistoimintaan ovat tällä hetkellä lähinnä toteutettavia järjestelmämuutoksia, joiden työmäärän ei arvioida olevan erityisen merkittävä.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

Heikkinen Kati
Ylijohtaja

Valtonen Tuovi
Päällikkö

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 8.9.2023. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.